

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt XVII. Quando liceat Religiosis appellare à sententia Superiorum, & integrum illis sit suos Prælatos recusare?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

FORMA IN QUA DECLARATUR
INNOCENTIA REI

NOS FR. N. ab N. Visitator, &c. Visa causa sine processu contra P. N. & expensis omnibus probationibus contra ipsum factis, ac eius veritate, & sincera confessione audita, decrevimus, illum nulla animi adversione dignum esse, neque probat, neque pro alia causa coram nobis legitime probata, quem in omnibus innocens reperimus, auctoritate nobis in hac parte concessa absolutum declaramus. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Amen.

Fr. N. ab N. Visitator.

F. N. ab N. Secretarius.

CAP. VII. XVII.

Quando liceat Religiosis appellare a
sententia Superiorum, & inte-
grum illis sit suos Præla-
tos recusare?

IN primis de appellationibus, an Religiosis permittantur, differemus, deinde an illis facultas concedatur recusandi Prælatos Regulares?

Quantum ad primum punctum, duo possunt considerari. Primum quid sentiendum sit attentis Religiosorum Privilegiis? Secundum quid iuxta Jure communi dicendum sit? Varia extant, (si de Privilegiis loquamur) Religiosis concessa Privilegia; Bonifacius VIII. statuit non licere Fratibus Franciscanis a correctionibus Prælatorum ejusdem Ordinis aliquatenus appellare, ut refert Sorbus in Compendio Privilegiorum, verbo, appellare, n. 30. & Xystus Quartus concessit Carmelitans, & Augustinianis, ut Generalis eorum possit summopere obire rejecta quavis appellatione ab ejus præceptis, monitionibus, ordinationibus, mandatis, ac decretis, ut refert idem Sorbus, verbo, Generalis, num. 11. & 12. & Julius Secundus prohibuit sub pœna excommunicationis Fratibus, & Sororibus Prædicatorum appellare à mandatis, & ordinationibus Prælatorum prædicti Ordinis, eodem referente Sorbo, verbo, appellare, num. 3. & Paulus Tertius concessit Societati JESU, ut non liceat à correctione Regulæ secundum Ordinationes ejus factæ, appellare, nec posse ullam Judicem dictam appellationem admittere, ut habetur in compendio Privilegiorum Societatis JESU, verbo, appellatio, §. 1.

In eodem quoque Compendio. §. 2. verbo, appellatio, habetur Privilegium Canonicis concessum S. Salvatoris, nullo è Societate JESU posse appellare ad quemcumque, etiam ad Pontificem, nisi de speciali ejus licentia, ab institutis, ordinationibus, correctionibus, & mandatis Congregationis generalis, aut Præpositi Generalis, aut aliorum Superiorum, & appellationes, & inde secuta fore irrita, eodem quoque 2. §. refertur Privilegium Cisterciensibus concessum: non licere appellare in Societate JESU sub excommunicatione lata ipsi Pontifici refer-

vata, à reformationibus, seu correctionibus Præpositi Generalis, aut Visitatorum, quos ipse deputaverit, nisi ad gratiam in Congregationem, & in caso denegatæ justitiae, aut pronotaria injuria.

Sorbus præterea, verbo, appellare, in annotationibus circa §. primum, refert Gregorium XIII. in quodam Motu proprio Anno 1575. qui incipit: *Quoniam nostro Præposito*, &c. Interdixit sub excommunicatione Pontifici reservata, ac aliis pœnis, Præpositis Franciscani de Oblervantia ad secularia Tribunalia appellare: concessisse tamen eis appellationem ad Generalem, vel Priorem, vel Pontificem, atque similiter refert, Congregationem Cardinalium edidisse decretum Anno 1587. ut appellatione hoc ordine in reponatur, à Generali ad Provinciale, à Provinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem, & ab hoc ad Cardinalium Congregationem.

Demum in nostris Constitutionibus contra appellantes ad quempiam ex eorum vi Privilegiorum Xysti V. aliorumque Pontificum, videtur decernitur Cap. 35. num. 13. Si quis ad Superiorem quempiam externam à Congregationis correctione appellaverit, (quod licet in Xysti V. Gregorii XII. Clementis VIII. interdictionibus) ipso facto à legitimis omnibus Congregationis actibus excludatur, & in carcerem recipiatur, quoad usque post annos tres definiti omnium generale iusta de causa dispenset, nisi forte mittes, aut quatuor dies ab appellatione defuerint.

Dubitem tamen omni potest, qualiter intelligenda tam prædicta Privilegia quam Constitutiones aliquarum Religionum, in quibus interdictum omnino Religiosis appellatio? Aliqui sentiunt, Religiosos per professionem hanc appellandi juri in sui favorem introducto, eo quod ad servandas Constitutiones Religiosas se obligaverint, quibus appellatio prohibetur, tacite cessisse. Ita docet P. M. Bannes 2. 2. & alii Recentiores. Sed melius existimo, neque per Privilegium, neque per Constitutiones jus appellandi Religiosis esse ablatum, maxime in causis gravissimis, quando manifeste gravantur à suis Superioribus; tunc enim licet ad Prælatos externos non possint, nec debeant appellare, ut ad Nuncium, sive alios Judices externos; possent tamen intra Ordinem adne etiam appellationis intuitu suos Superiores, ut Generalem, sive Capitulum generale. Imò M. S. ibi lib. 5. de Justit. q. 6. art. 8. quem sequuntur Arragon. 2. 2. q. 69. art. 3. & ibi Salon dub. 2. Valentia 2. 2. disp. 5. q. 13. punct. 3. solam appellationem ad externos videntur reprobare, & rationem hujus denegatæ appellationis illam esse docent, quia ad bonum, & tranquillitatem, atque honorem Religionum, quæ in simplici quadam obedientia consistunt, non modicum detrimentum præ se ferre solent, quando Religiosorum causas extra privatos parietes tractantur, ad Judicetque externos deferuntur, nec sciendum facile est, quod intra Religionem Superiores Religiosi ita iniqui sint, ut gravamen alicui latum non auferant: quod si aliquando (quod rarissime contingit) id acciderit, damno huic privato præponderat pax & commune bonum totius Religionis, quod Religiosi bono privato anteponere debent, sicut quilibet Civis, & si viram
adeo

adeo perfectam, ut Religiosi, non proficiatur; debet privatum suum bonum communi Reip. bono postponere.

Unde tenendum existimo quod ex vi Privilegiorum Religionum, ipsarumque Constitutionum à summo Pontifice approbarum, dum Religiosi appellare interdicitur, in illo sensu esse accipienda, nempe quod ipsis appellare non permittatur, quando excessus Prælatorum non fuerit manifestus, quamvis alias sit dubium de gravamine à Prælato illato, sicut Jus commune permittit in hoc casu. In Religiosis verò, nisi certum sit gravamen, appellatio non permittitur, hæc enim Pax, simplicitas, obedientia Religiosorum postulare videntur: quæ quidem bona non immeritò Privilegia, & Constitutiones spectant, quando autem non est locus appellationi, potest quilibet Religiosus causa querelæ ad Superiorem recurrere, ut optime docuit Navarr. lib. 2. Consiliorum, tit. de sententia, & re judicata. Conf. 2. num. 8. & de appell. consil. f. P. Sanch. 2. tom. in præcept. decal. lib. 6. Cap. 8. num. 111. ubi addit, quod hæc querela non suspendit jurisdictionem Prælati inferioris.

Ex his fit, quod illa tribunalia dicuntur esse intra Ordinem, in quibus locum habet Provincialis, Gener. Capit. generale, Protector Ordinis, ac Romanus Pontifex, ad quem nulla ratione deroganda est appellatio: cætera omnia tribunalia dicuntur esse extra Ordinem, quamvis habeant auctoritatem à Summo Pontifice cognoscendi etiam causas Regularium, sive sint Regum, sive Cardinalium, sive Legatorum, sive Episcoporum, & similibus; quamvis existimarem ut certum, inter tribunalia Religionis posse annumerari tribunal Illustrissimæ Congregationis Cardinalium; quoniam Congregatio illa specialiter fuit constituta à Xyto V. ad cognoscendas causas Regularium.

Circa appellationes Religiosorum, quando illi appellare prætendant à sententia definitiva, in causa correctionis, & in omnibus aliis casibus, in quibus approbatio est interdicta, opus esse certum est, in ipsa appellatione exprimere causam gravaminis; quia in his causis correctionis solummodo admittitur appellatio, cum modus exceditur, & ideo cum solum appellatio concedatur illo casu, oportet causam specialem exprimere, ut constet appellationem fieri in casu concesso, ut post Innocentium, & alios docet P. Sanch, ut supra numero 105.

Secundò, Nota, quod si Reus est plenè de ipso delicto convictus, & illud est etiam spontè confessus, non potest appellare, ut constat ex lege 2. quorum appellatio non recipitur, & si talis Reus appellaverit, rejicienda est appellatio, nec debet sententiam ab excusatione suspendi.

Tertiò, Si Reus est confessus tantum, & non convictus de delicto, dum suam confessionem non revocaverit, ejus appellatio est nulla, ut constat ex Cap. Cum speciali, §. porro, de appellationibus: quod intelligendum esse existimo, quando Reus in appellatione de novo non allegaret causam probabilem contra suam professionem, quia illo casu appellans debet audiri, ut communiter docent Canonistæ.

Quartò, Animadvertendum est, quod si Reus tantummodo sit convictus, & non confessus; tunc potest appellare, quod etiam procedit in crimine læsæ Majestatis, ut docet Decius in Cap. Cum sit Roman. extra de appellationibus.

Hic meritò tractari posset, an integrum sit Religionis subditos suos Prælatos Regulares recusare? Illos autem non posse recusare tradunt Glossa, finali Capite, ad nostram, de appellationibus, & ibi Hostiensis, num. 9. per Caput Cum speciali, in fine, eodem titulo, ubi cum duo statuisset ille textus, nempe qualiter Judex recusari, & ab illo appellari posset, subjunxit sequentia verba; *Cæterum has duas Constitutiones præmissas nolumus ad Regulares extendi contra suas spirituales observantias, ubi Innocentius, Joannes Andreas, & Abbas tenent prædictam sententiam; quare cum Constitutiones Religionis, & Privilegia denegent Religiosis appellationem; subinde fit, ut denegent etiam recusationem.*

Verior tamen sententia tenet, in hoc equiparari recusationem & appellationem, ut neutra absque causa liceat. Quare sicut à Superiore manifestè excedente in correctione licet appellare, eodem modo quando Superior valde suspectus crederetur, excessurusque ob passionem, posset quidem recusari. Ita docet Hostiensis illo Cap. Cum speciali, num. ult. & ibi Joan. And. num. 18. Abbas ibi, §. porro, num. 3. Quare quando manifesta est causa suspicionis Prælati, & non alias, etiam si sit dubia, locus datur recusationi, sicut quando manifestus est excessus, & non alias, appellationi.